Lesnícky náučný chodník Haluzická tiesňava

Kraj:	Trenčiansky
Okres:	Nové Mesto nad Váhom
Geomorfologická jednotka:	Považské podolie
Geologická jednotka:	kontakt bradlového pásma a geologického pokračovania Malých Karpát
Chránené územie:	prírodná pamiatka Haluzická tiesňava
Prístup:	bus Haluzice
Východisko:	Haluzice, obecný úrad (zastávka bus)
Trasa:	Haluzice: obecný úrad – smerom na východ a juh okolo zrúcaniny kostola – smerom na východ strmo na dno výmoľa – dnom výmoľa proti toku potoka – obecný úrad
Dĺžka, prevýšenie:	1,2 km, prevýšenie 50 m
Čas prechodu:	1 h
Počet zastávok:	4
Náročnosť:	nenáročná trasa

Zameranie chodníka: lesnícke, prírodovedné, historické

Typ chodníka: samoobslužný, okružný, obojsmerný, peší, celoročný

Nadväznosť na turistickú značku: Trasa je zo začiatku súbežná so zelenou turistickou značkou.

Rok otvorenia: 2012

Aktuálny stav: Náučný chodník je v dobrom stave.

Textový sprievodca: text Lesnícky náučný chodník Haluzická tiesňava (Lesy SR, š. p.)

Kontakt: Lesy SR, š. p., Odštepný závod Trenčín, Hodžova 38, 911 52 Trenčín, tel. 032 / 7434 863

Poznámka: Trasa náučného chodníka je súbežná s trasou Školského náučného chodníka Prírodné spoločenstvá v okolí Haluzickej tiesňavy v obci Haluzice.

Upozornenie: Na svahoch a dne tiesňavy môže byť chodník za mokra šmykľavý až neschodný a počas či po lejaku/-och hrozia svahové procesy (opadávanie, zosúvanie a p.), príp. pády stromov.

Využiteľnosť pre školy

Náučný chodník je najmä pre svoj obsah veľmi vhodný pre terénne vyučovanie. Námetom k nemu môže byť pracovný list Náučný chodník Haluzická tiesňava.

Pozri poznámku a upozornenie vyššie.

Čo sa oplatí vidieť na trase náučného chodníka a v okolí

Haluzice. Neveľká obec severovýchodne od Nového Mesta nad Váhom na južnom konci Považského podolia blízko úpätia Bielych Karpát. Písomne je doložená v roku 1398. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, obchodom s drevom a drevenými výrobkami. Jednotlivé prvky neďalekého areálu ruiny románskeho kostola z 12./13. storočia, v 16. storočí obkoleseného opevnením a opusteného v roku 1810, sú od roku 1963 národnými kultúrnymi pamiatkami. Na blízkom kopci **Hájnica** (341 m n. m.) južne od obce stojí od roku 2013 drevená 7 m vysoká rozhľadňa.

Prírodná pamiatka Haluzická tiesňava. Chránené územie na južnom konci Považského podolia medzi obcami Haluzice a Štvrtok vyhlásené v roku 1963 na ochranu asi 500 m dlhej a 50 m hlbokej časti doliny Haluzického potoka vrezaného do skalného podložia. Vývoj tohto veľmi ojedinelého skalného výmoľa (tiesňavy, rokliny, strže, kaňona, priervy) v geologicky a geomorfologicky veľmi komplikovanom území kontaktu bradlového pásma a geologického pokračovania Malých Karpát vysvetľujú písomné zdroje veľmi rôznorodo. Na pracovisku, ktoré je tvorcom tohto portálu náučných chodníkov na Slovensku, vznikla pracovná hypotéza, ktorá – zjednodušene napísané – hovorí, že za daných tektonických podmienok počas pleistocénu bol spätnou eróziou neveľkého potoka, postupujúcej od dnešnej obce Štvrtok smerom proti jeho toku, rozrezaný ostrovček tektonicky podrvených – čiže voči erózii oslabených – mezozoických dolomitov (na okraji masívu Hájnica). Po jeho prekonaní „načapoval“ tento potok a odviedol novým smerom Haluzický potok, pôvodne tečúci v oblasti málo odolných ílovcov severozápadne od tohto ostrova dolomitov do Bošáckej doliny. Takejto zmene riečnej siete sa hovorí riečne pirátstvo. Úsek doliny v porušených dolomitoch bol významne prehĺbený zrejme len relatívne nedávno v súvislosti s odlesnením územia a klimatickými zmenami v 16. – 19. storočí. V prostredí nestabilného geologického prostredia a strmých svahov v ňom dochádzalo, najmä počas povodní po búrkach či lejakoch, k rapídnym degeneračným svahovým procesom (výmoľovej erózii, opadávaniu, rúteniu, zosúvaniu) a vyplavovaniu dolomitového štrku, čo ohrozovalo stavby a využívanie zeme v bezprostrednom okolí výmoľa. Na elimináciu hrozieb a nimi spôsobovaných škôd v 20. rokoch 20. storočia sa začali odborno-technické práce na stabilizovaní územia. Lokalita je ukážkou jeho systémového riešenia komplexom lesníckych, vodohospodárskych a ochranárskych opatrení a je významným lesníckym miestom.

Považské podolie. Pretiahnutá zníženina pozdĺž stredného toku Váhu severovýchod-juhozápadného smeru medzi Žilinou a Novým Mestom nad Váhom, obklopená najmä pohoriami: na západe Bielymi Karpatmi, na severozápade až severe Javorníkmi, na východe Súľovskými vrchmi a Strážovskými vrchmi a na juhu krátkymi úsekmi Považského Inovca, Podunajskej pahorkatiny, Malých Karpát a Myjavskej pahorkatiny. Územie leží vo výške zhruba 200 – 500 m n. m. (max. Dielec 572 m pri Hornom Moštenci). Podolie sa člení na tri kotliny (Trenčiansku, Ilavskú a Bytčiansku) s rovinným až členitým pahorkatinným reliéfom nivy a terás Váhu (hliny, piesky, štrky, niekde s pokrovom spraše) a náplavových kužeľov jeho prítokov (štrky, skelet) a dva podhorské regióny so silno členitým pahorkatinným (pod Bielymi Karpatmi medzi Bzincami pod Javorinou a Tuchyňou) až vrchovinným (v oblasti Sverepca medzi Súľovskými vrchmi a Javorníkmi) reliéfom najmä bradlového pásma (ílovce, pieskovce, sliene, zlepence, vápence) na kontakte so susednými pohoriami. Územie patrí do teplej (na juhu) a mierne teplej klimatickej oblasti (na severe), je takmer odlesnené a prevažuje v ňom orná pôda.

Názvy informačných panelov

1. Orientačný plán lesníckeho náučného chodníka (Haluzická tiesňava)
2. Technicko-stavebná pamiatka
3. Význam lesa v Haluzickej tiesňave
4. Haluzická tiesňava z pohľadu ochrany prírody

Haluzická tiesňava / Haluzice Gorge

HALUZICKÁ

3 Význam lesa v Rohožníckej dubine

HALUZICE
LEGENDA:
tabuľa LNCH s poradovým číslom
prehliadka a jej poradové číslo
trasa LNCH
trasa LNCH mimo lesného
vodný tok
cesta